

SZENTEGYHÁZI

II. ÉVF. 10. SZÁM

1993. október

HÍRLAP

A GYERMEKFILHARMÓNIA ALAPÍTVÁNY LAPJA
MEGJELENIK HAVONTA

200 éve született Mártonffi János

Kádár Leventével beszélget Szabó Klára

Szentegyházaskfalu általános iskolája Mártonffi János nevét viseli. 1990-ben a névadó ünnepségen Kádár Levente, az iskola igazgatója méltatta tevékenységét. Arra kérem az igazgatót, mondaná el, hogyan bukkant rá erre a névre, mely igenis méltó arra, hogy mindenki ismerje.

K.L. — Mártonffi János nevével először 1974-ben ismerkedtem meg az iskolánk történetének kutatása közben, az egyházi irattár 39-es kötetében levő emlékiratokból.

Sz.K. — Szeretném, ha a Hírlapunk számára mondaná néhány fontosabb adatot, hiszen nem mindenki volt jelen a névadó ünnepségen.

K.L. — Mártonffi János 1793-ban született Szentegyházaskfaluban Márton György és Gedő Anna gyermekeként, édesapja választott országgyűlési képviselő. Édesanyja testvér azzal a Szőcs Mihállyal, aki hagyatéka szerint létrehozta az első alapítványt az udvarhelyi katolikus gimnáziumban, melynek kamatai fedezik egy szentegyházaskfalui tanuló évi ellátását. Mártonffi János tanulmányait a szentegyházai elemi iskolában kezdte, majd a székelyudvarhelyi gimnáziumban folytatta, ahonnan mint kitűnő tanulót a teológiára javasolták. Tanulmányainak befejezése után, mint plébános tevékenykedik Csikkozmaszón. Ekkor változtatta nevét Mártonról Mártonffira.

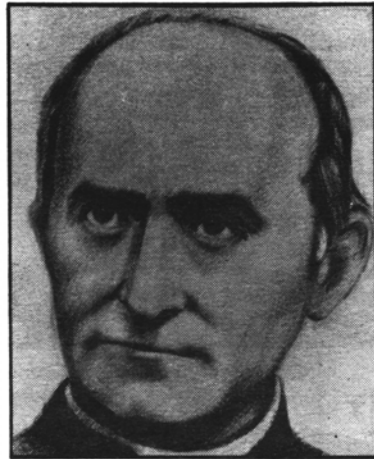
Csikkozmaszón alkotó munkájának eredményei még ma is láthatók. 1831-ben templomot javított. 1836-ban új kőgabonást épített, amit ma hittanteremnek használnak. Az épület homlokzatán levő latin nyelvű felirat megörökíti az építető nevét. A szavak kezdőbetűinek római számként való összegezése megadja az építés évét. 1843-ban ma is impozánsnak tűnő kántortanítói lakást épített. 1858-ban emlékoszlopot állíttat a kozmási templom főbejáratával szemben, amely kívánsága szerint — 1879. május 14-től — sírköveként is szolgál.

Tiszteességgel és áldozattal megszerzett jövedelméből iskolánk javára első ízben 1844-ben tesz egy 500 váltóforintos alapítványt.

Újabb alapítványra 1854-ben kerül sor, megkértszerezve az előbbi évit.

1860-ban az udvarhelyi gimnáziumnál Szőcs Mihály által létesített 700 forintos alapítványt 1500 forintosra egészíti ki, amely így a továbbiak során Szőcs-Mártonffi Alapítvány néven szerepel. Az alapítványlevél szövegében kiköti, hogy azt csak nagyon jó vagy jó tanulmányi előmenetellel és nagyon jó erkölcsi magatartással rendelkező ifjú élvezheti.

1864-ben, amikor egy új iskola építése

égetően szükségszerűvé válik újabb alapítványt tesz, ami a templommal szembeni iskolaépületünk építési költségeinek egyharmad részét fedezte.

Emlékirat

Alatt írtak adjuk tudtára és örökös hálás emlékeztetere mind mostaniaknak mind ezután következő ivadéainknak miszerint Csikkozmaszi buzgó lelkes nagytiszteletű Mártonffi János úr jó emlékezzettel viseltetvén irántunk, szülőtte földjén, az ősz Hargita torkában sínylődő lakosok iránt, atyai szívén hordozva magzatjainknak célszerűbb neveltetésüket, hogy ezen kegyes alapítványt soha senki más célra amint tétetett fordítani ne merészelje, mely szívességéért és munkás szeretetetéért jó tevőknek boldog életet kívánunk s jelen sorainkban becses emlékét háladatosságunk jeléül örökíteni törekedtünk. Írtuk Szentegyházaskfaluban 1844. április 28-án.

Pap Antal
Római Kat. lelkész
Farkas Lukács
megye gondnok

Both Károly
Járásí és
megyei főjegyző

Az 1845-ös alapítványt újabb emlékirat és püspöki levél nyugtázta. Ebben az emlékiratban a következők olvashatók:

Emlékirat

Boldog hon, melynek polgárait a jobb kor előbe néző serdülő ifjúság legközelebb érdekli, kik a nép nevelését a legfontosabb ügyet nem csak ajkukon pengetni, hanem azt ténnyekkel is tetelgesen előmozdítani törekednek. Ily nemes gond dagasztá keblét a lelké-

szi pályán izadozó nemes érzésű valódi ember barát nagytiszteletű Csikkozmaszi lelkész Mártonffi János úrnak midőn jótékonyosságát tovább is folytatandó, ez évben újból elemi tanodánk növendékei számára 500 ezüst forintokat szíveskedett ajándékozni. Ezen jegyzőkönyvbe iktattuk jótévőknek legbecsesebb emlékét, kegyes Alapítványaink megörökítése tekintetében, hogy ami még meg nem született ivadék is mindenkor háladatossággal emlékezzék róla és buzgó könyörgéseiben az isten kegyelmébe ajánlani el ne mulassza. Írtuk Szentegyházaskfaluban 1845. május 15-én.

Pap Antal
Római Kat. lelkész
Farkas Lukács
megye gondnok

Both Károly
Járásí és
megyei főjegyző

Hitvallásként vallotta, hogy „minden nép megmaradásának és tovább fejlődésének egyik legfontosabb alapfeltétele a műveltség, a műveltség eszközei pedig az iskola”. Egy nép fejlődésének vagy hanyatlásának fokát iskoláinak helyzetéből állapíthatjuk meg. A nevelés tehát nem pusztán pedagógiai szakkérdés, hanem mindannyiunk közös sorsproblémája, amelytől népünk megmaradása és fejlődése függ. Jelenlegi körülményeink között intézményeink védelmére kényszerülünk. Ősi intézményeinkhez való ragaszkodásunk nem előjog részünkre, hanem egy tisztességteljes, élni jogosult és élni akaró nép ösztönével a létfeltételeink ősi bástyáját védelmezzük.

Beke György munkáiból értesülünk, hogy 1849-ben a Nyergesetőre induló székely csapatokat a csikkozmaszi Mártonffi János plébános áldja meg.

folyt. a 2. oldalon
Szabó Klára

Értesítés

Az érdeklődők tudomására hozzuk, hogy a Gábor Áron Népi Egyetem az 1993/1994-es tanévre a következő tanfolyamokat hirdeti:

- ◆ autószerelő
- ◆ pinóér - olárusító
- ◆ szabásművészet - kezdő; - haladó
- ◆ angol nyelv

Beiratkozni a líceum titkárságán lehet, november 1-5 között, naponta 2 órától 3 óráig. A tanfolyamon való részvétel díja 11.000 lej, amely összeget két részletben kell lefizetni; beiratkozásnál lefizetendő 5000 lej. A tanfolyam kezdete november 13.

folytatás az 1. oldalról

200 éve született Mártonfi János

Elhalálzásának napja 1879. május 14. Ezt a napot, május 14-ét tesszük minden évben ünnepélyessé tanulmányi, művészeti, alkotási versenyek megszervezésével és értékelésével.

Sz.K. — Az iskola részéről járt valaki a síremléknél?

K.L. — 1992-ben az iskola küldöttsége megkoszorúzta a Mártonfi János sírt, és a Gyermekfilharmónia emlékkoncertet tartott a csíksomlyói kultúrházban.

Sz.K. — A fentiekre vonatkozó dokumentáció összeállításánál, kik voltak segítségére?

K.L. — Az életrajzi adatok összegyűjtéséhez áttanulmányoztuk az iskolai, a helyi és a kozmási parókia irattáranyagát, az udvarhelyi gimnázium és a székely oklevéltár irattárlományának egy részét, valamint a felszegi Ambrus Imre iratgyűjteményi hagyatékának és Tankó András iratgyűjteményének egy részét. Segítséget kaptunk Ambrus Imre, András József, Portik Bakai Sándor plébánosoktól, Bak Áron református lelkész-től és a jelenlegi kozmási katolikus plébános-tól.

Sz.K. — 1974-ben épült a főút melletti iskola. Emlékszem tavasszal elbontották a régit, ősszel az újban kezdték az iskolai

évet. Óriási erő és időbedobásra volt szükség, hogy ezt megvalósíthasd. Úgy gondolom, akkor nem merted remélni, hogy ennek az iskolának majd nevet is te adsz? Mit üzensz a jelenlegi és majdani Mártonfi János iskola tanulóinak?

K.L. — Váljon a ma és a jövő iskolája az elődeihez hasonló szellemiségű, a tudomány, a tudás, a tanulás számára elismerést és tiszteletet ébresztő intézménnyé, amelyben belépni megtiszteltetés, helytállni becsület és lelkiismeret dolga és amely egy nép egy néptörzék számára képez ki fáklyahordozó személyiségeket.

Sz.K.

Névadó iskolaünnepély

Beszámoló-jelentés az I-IV. oszt. tanerők módszertani munkájáról az 1993-as tanévben

Oktató-nevelő közösségünk munkája a tanulóknál által elért eredményekben mutatkozik. Az I-IV osztályban a tanulóknak az anyanyelvi tantárgyakat, de főleg az olvasást, írást olyan szinten kell elsajátítaniuk, hogy ezek a következő években az ismeretszerzés és az önművelődés alkalmas eszközei legyenek. Munkánk során két alapelvet tartottunk szem előtt.

Az egyik, a tanítási órákon a kisiskolások igényeit kielégítő játékoság, a jó hangulat, a másik a tudatos és tervszerű gyakorlás. A játékos órák szervezése, a gyermek tanulási vágyának állandó serkentője, s a tanulás megszerettetésének első lépcsőfoka a kicsi osztályokban. Óráinkon fő helyet kapott a cselekvéses műveletek alkalmazása. Így az új ismeretek átadása minden erőltetés nélkül történt. Valamennyi magyar nyelvi résztantárgyat szoros egységben tanítottunk. A beszélgetéshez természetes módon kapcsolódott az írás, olvasás és fogalmazás. Hogy hatékonyabbá, változatosabbá tegyük fogalmazási óráinkat a tanulókat elláttuk a nagyváradi ANALOG-kiadó Szemfüles munkafüzeteivel. Ezek a füzetek feldolgozzák, hozzáférhetőbbé teszik a tanulók számára előírt fogalmazási anyagot. Sürgető hiányt pótolunk ezen munkafüzetek használatával. Évek óta időszerű lett volna a beszédkézség, fogalmazás vagy nevezhetném a beszédkultúra fejlesztésével kapcsolatos hazai szakirodalom hiányát pótolni, hiszen a legtöbb bizonytalanság éppen ezeknek az óráknak a megszervezésében, tanítási anyagának biztosításában mutatkozik.

Nagy László Új írás c. művében így fogalmaz: „Nem elég magyar anyanyelvűnek születnünk, Tanulnunk kell magyarul a sírig”

Ezért köszönetet mondunk a Szemfüles szerzőinek, az ötletekben gazdag füzetekért, amik ebben az évben is nagy segítségünkre lesznek munkánkban.

Szakmai továbbképzésünket munkaközösségünk által elkészített terv alapján, valamint az új szakmai kiadványok tanulmányozása útján végeztük. A megyei szakfelügyelőség által kapott feladatokat az ellenőrzésekre vonatkozóan Molnár Mária, Kádár Anna és Svella Magda nagy felelősségtudattal végezték el Lövétén, Szentegyháza és Kápolnásfalván. A pályakezdeőknek gyakorlati és elméleti segítséget adtunk. Munkaközösségünk havonta egyszer vett részt rendszeresen a helyi módszertani tevékenységeken és a zónai tanácskozásokon. Sikeres matematika órát láttunk Püskök Lászlónál, ahol külön érdemként említeném meg a tanulók helyes matematikai nyelvezetének használatát. A betűtanítás egyszerű és hatékony módszereit mutatta be Mihály Margit a Z-betű tanításának bemutató óráján.

A feleletlapos munkáltatás elterjedésével mind jobban feltűntek az egyéni különbségek. Ezek megszüntetésére a cikluszáró osztályok tanítónői (Tamás R. és Bara Zs.) a differenciált foglalkoztatást alkalmazták, ami hozzájárult a tehetséges tanulók fejlesztésére, valamint a lemaradók felzárkóztatására. A tanulók naponta érezték, hogy a legjobbat kell adniuk képességeik szerint. Ez versenyszellemet alakított ki a Bara Zs. osztályában és nagyon sok különfeladat elvégzésére serkentette a tanulókat matematikából és román nyelvből.

A környezetvédelem, egészségvédelem, a felnőttek iránti tisztelet, közlekedési szabályok tudatosítása is helyet kapott a tanítónők óráin.

Cserkészélet

Sokan rájöttek, hogy mi a cserkészélet és lelkes támogatásuk nyomán virágzik az ifjúság nevelése. Tavasz folyamán felkérték Kápolnásfalva polgármesteri hivatalától és a szülők részéről (Benedek István, Bálint Irma, Gergely Fülöp, Ferencz Anna, Both Judit és mások), hogy létesítsünk cserkészcsapatot. A javaslatot tett követte, volt jelentkező bőven, végül is 32 cserkészből csapatot alakítottunk. Október 23-án megtörtént az első újoncpróba. Volt nagy izgalom, mert a cserkészlet komoly dolog! Október 24-én Barabás L. cserkésztszisz és Snic Benjamin plébános körletelnök vezetésével ez a 32 újonc letette a fogadalmat. Fogadalom után virágot vittünk dr. Benedek János, a csapat névadójának sírjára. Utána együtt játszottak, teáztak a lövétei és szentegyházi cserkészekkel sötétig. Az új órsóket 5 kápolnási gyermek vezeteli (Benedek Katalin, Kele Éva, Benedek Szabolcs, Ferencz Angella, Both Piroska), akik a nyár folyamán már résztvettek egy órsvezetői kiképzőtáborban. Van egy szép cserkésztermük is, ahol délutánonként, esténként összeül az órs szórakozni, tanulni, játszani. Segítséget kapnak az egészségügyi dolgozóktól, tanároktól (tört., földrajz, term. ismeret). Szép példája annak, hogy hogyan kell támogatni a romániai magyar cserkészéletet! Ilyenfomán működik a lövétei csapat is. Ellenben Szentegyházán, ahol három és fél éve elsőként alakult meg a cserkészlet, még mindig nincs terem, nincs hozzállás. A volt hittanterem raktár lett, az I-VIII osztályos iskola nem ad lehetőséget, segítséget. A Polgármesteri Hivatalnak nincs ingyen terme. Nincs hova összegyűlni, pang a cserkészélet minden igyekezetünk ellenére. Pedig szükség van a gyermekek szabadidejének megszervezésére, ezt igazolják az anyagi segítséggel támogató „szponzoraink” is: egyházak, szövetkezet, Vasüzem, Kft-k.

Barabás Lajos

Az ének és rajz oktatás, valamint az iskolai műsorok szervezése nélkülözhetetlen eszköze nevelőmunkánknak. Felüdítő, mozgósító szerepe, a tanulók szereplési vágya közös érdekeket szolgál, a közművelődési ügyet. Változatos, színvonalas műsorral búcsúztattuk az 1992-93-as tanévet. Ugyanakkor kiváló tanulmányi előmenetelért és kitűnő viselkedésért közel száz kisiskolás részesült dicséret oklevél és könyvjuttalomban. Velük együtt hadd szóljunk a nyolc tanítónéni munkájáról is az elismerés hangján, akik közül Kádár Anna tanítónéni a megyei szakfelügyelőség kitüntetését is elnyerte.

A jövőben is ránk váró nehéz, de szép feladatok sikeres teljesítéséhez jó egészséget, türelmet és kitartást kívánva a Horváth Imre gondolatai jutnak eszembe:

„Mint magadat úgy munkáld a világot,
Tedd teljessé, ami csak tökéletes,
Tetteidben túl kell élned halálad,
Meggzűletni másként nem érdemes.”

Bara Zsuzsa
tanítónő

Hej, Rákóczi...

Nem egészen egy év után ismét szoboravatásra kerül sor Bodó Levente szobrászművész munkái-ból: ezúttal Rákóczi mellszobrát leplezik le Vicén (Beszterce Naszód megye) 1993. november 13-án. A rangos esemény fő támogatója a csíkszere-dai Julianus Alapítvány, melynek elnöke Beder Tibor. A vegyeslakosságú Vice magyarsága izga-lommal várja a történelmi pillanatot. Mi is!

Angyaljárás a moldvai csángóknál

Október közepe táján a Fiat autóbusz hatalmas rakománnyal érkezett Győről Szentegyhá-zára. Hamarosan kiderült mi a sorsa a szállítmánynak. Németh Gyulától érdeklődöm, mon-daná el mi járatban van?

N.Gy. — Beszterce csángó-magyar alapítvány titkára vagyok Győrben. Munkánk alapcélki-tűzése: A Kárpátokon túli magyarság támogatása, segítése, anyanyelv, magyarságtudat meg-őrzése, ápolása, karitatív tevékenység.

Sz.K. — Nagy dolgot vállalt az alapítóány azzal, amit itt felsoroltál. Szeretném ha elmondanád, kivel tartotok kapcsolatot, és eddig milyen közös tevékenységre került sor?

N.Gy. — Sok szép dologról tudok beszámolni a megalakulás óta (1990). Győrben a Kazinczy Gimnáziumban rendezték a „Szép magyar beszéd” országos döntőjét. Ezt Péchy Blanka indította el és haláláig fő mozgatója volt. Először az idén vettek részt csángó-magyar lányok Lészpedről és Szabófalváról. Ők kapták a zsűri különdíját. Ez nagy érték.

A nyár elején az alapítvány és az Ifjúsági Ház közös szervezésében Erőss Péter Sepsiszent-györgyön élő fotóművész kiállítása nyílt meg. Témája a moldvai csángómagyarok élete. Minden évben meghirdetjük: ki fogadna csángó-magyar gyermekeket két hétre? Már kétszer egy autóbusznyit hoztunk. Van aki két-három gyermeket is fogad. Közös programokat is szervezünk nekik: mozilátogatás, közös mise, fürdés a Fertőd tóban. Az idén két napig a dunaszerdahelyi CSEMADOK vendégei voltunk. Itt szeretném elmondani, hogy a gyermekek előadást tartanak minden évben — ének, tánc, népviselet bemutatása.

(Fazakas József nyugdíjas bácsi tanítja Lészpeden a magyar nyelvet). Szabófalván tanár foglalkozik a gyermekekkel. Itt sokkal nehezebb, mert a 30 éven aluliaak alig tudnak magyarul.)

A hazaindulás mindig augusztus 20-án van. Budapesten meglátogatjuk az állatkertet, vidám-parkot és este irány haza Moldovába.

Sz.K. — Miből tartja fenn magát az alapítóány, hiszen egy ilyen szállítmánynak csak az elhozása hatalmas összegekbe kerül. Ezenkívül még egy látogatás azoknál a családoknál, ahonnan gyermeket fogadtatok...

N.Gy. — Az alapítvány adományokból tudja ezeket a programokat megvalósítani. Megpályázzunk összegeket győri és Győr környéki cé-gektől, intézményektől. Másként nem tudjuk éltetni a kapcsolatot. A RÁBA vagonépgyár az idén agyneműt ajánlott fel, ami még használ-ható. Ezt a sepsiszentgyörgyi székhelyű Moldvai Csángó Magyarok Szövetségének adjuk azzal a kívánsággal, hogy a Székelyföldön tanuló csángókat segítsék, oly módon, hogy az őket befogadó kollégiumok közt osszák szét ezt az agyneműt. A másik része segélyszállítmány. Október végén 20-25 szülővel (akik gyereket fogadtak) utazunk Lész-pedre és ott közösen osztjuk szét. Harmadik része pedig a Múzeum Szállónak marad...

Ennek megint egy külön története van. Ezt Haáz Sanyi tudja.

Sz.K. — Befejezésül annyit szeretnék még leírni, hogy találkoztam a győri-ekkel a moldvai látogatás után. Vajda Sándort (65 éves) kérdeztem meg, miért vállalják — mondhatnám úgy is, ezt az áldozatot?

V.S. — Nehézségek között éltem le az életemet, mindenki veli szoli-dáris vagyok, akit az élet meggyötör.

Sz.K. — Nagyné Hopp Mária meséli, hogy amikor megjelennek a csángó gyermekek nem csak a család gyájt, hanem a szomszédok is („Most már tudjuk, hogy kinek mit kell vinni.”)

Jó érzés tölti el az embert látván, milyen nagy szeretettel teszik mindezt.

Kérdezett: Szabó Klára

Cegléden jártunk

A ceglédi belvárosi Nagytemplom református gyülekezetének lelké-sze, Lizik Zoltán nagytiszteletű úr meghívására Ceglédre látogattunk a szentegyházi református és unitárius gyülekezet képviselőjében. Október 16-17-én voltunk ennek a gyülekezetnek a vendégei, és ez a látogatás volt (reméljük) az első lépés a baráti-testvéri közeledésre, egymás kölcsönös megismerésére. Nem mentünk éppen üres kézzel: szombat reggeli áhítaton és vasárnapi istentiszteleten Baktai Béla tiszteletes úr szolgált a református nagytemplomban, Bartha Alpár unitárius tiszteletes úr az evangélikus templomban hirdetett ígét udvarcsak a vasárnapi istentiszteleten. Velünk volt dr. Vofkori László udvarhelyi tanár, aki a Székelyföldről tartott vetítettképes előadást. Városunkat, múltját, környezetét, embereit egy versekkel színezett előadásban Nagy Eszter mutatta be, és vittünk magunkkal egy cso-korralót népdalainkból egyházi énekeinkből is. A ceglédi Kaszinó-ban és szépszámu résztvevővel megtartott szeretet-vendégségen mutathattuk be, kik is a szentegyháziak.

Felmerült annak a gondolata, lehetősége is, a ceglédi polgármester úrral, Mácz Istvánnal történt beszélgetésekben, hogy a két város, Cegléd és Szentegyháza testvérvárosi kapcsolatot építsen ki. Vittünk magunkkal egy kollektív a Szentegyházi Hírlapból is, ezt a meghívó Lizik Zoltán lelkesnek és a polgármester úrnak adtuk át. Megbizást kaptunk arra, hogy továbbítsuk a Gyermekfilharmóniának és a karve-zető Haáz Sándornak a ceglédiek, a polgármester úr szíves meghí-vását: szeretnék, ha jövőre a Gyermekfilharmónia a ceglédiek ven-dége lenne.

Úgy hiszem, hogy tanulságos, tapasztalatokban gazdag, emberi kapcsolatokat építő látogatás volt ez a ceglédi utunk.

...Hazatérve

...megirigyeltük a ceglédiek kaszinóját, és — kellő helyiség hiányá-ban —, ha nem is egyből ugyanolyant, de legalább kaszinó-fiókát szeretnénk szervezni: egy olyan klubfélélt, ahol kéthetente, havonta összegyűlhetnek az érdeklődő, a nyitott emberek, és ahol érdekes dolgokról lehetne beszélgetni, vitatkozni, előadásokat meghallgatni. Sokan vannak közöttünk, akik vállalnák egy-egy vitaindító vagy gon-dolatébresztő előadás megtartását, és majd máshonnan is hívnánk meg vendég előadókat.

Első találkozásunkat november 6-án, szombaton du. 6 óraker tartjuk a liceumban, ahol a részleteket megbeszéljük és elhangzik az első előadás, halottaknap megemlékezésékként is: A halál-motívum a ma-gyar irodalomban címmel Nagy Eszter fogja tartani. A Házsongárdi temetőről készült diákat Bartha Alpár tiszteletes úr vetíti.

Mindenkit szeretettel várunk.

Kerekes Edit

Füzelék

A Szentegyházán maradt ágynemű (30 paplan, 60 nagypárna és 60 kispárna, 120 paplanlepedő, 120 párnahuzat és 90 lepedő) a Múzeum Szálló részére érkezett. Hálánk nem ismer határokat. Érjen utol Titeket Győrben is. Szívesen besegítünk járműveinkkel nemes munkátokba bármikor!

A csángó föld felé haladva pedig ne feledjétek: egy jó pihenőre min-dig vár a Múzeum Szálló! Mivel a 30 fekhelyünk nem igényel ilyen töménytelen mennyiségű ágyneműt, ezért a Katolikus Egyház szelter-szi menedékházának felsegítésére adtuk a többletet. Ezenkívül 10 rend ágyneműt a Tanácsnak juttattunk a Termálfürdő javára. A kilóra áru-sított használt ruhaneműt német barátaink adományaként kaptuk.

A begyűlt összegből a Tanulók Háza folyósóját újítjuk fel. Alapítvá-nyunk Kuratóriuma az említett beruházáson kívül elhatározta havi 5000 lej ösztöndíj kifizetését Király Erzsébet Kolozsváron tanuló eminens diákunknak. Ezen összeget októbertől folyósítjuk minden hónap végén.

Haáz Sándor

Válasz az Ígéret és csalódás cikk íróinak

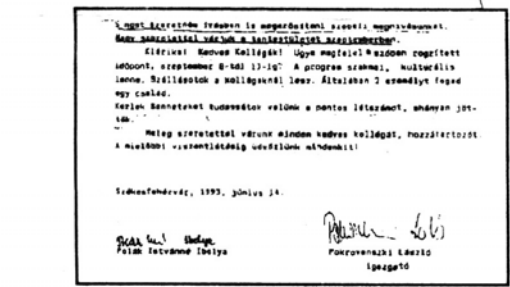
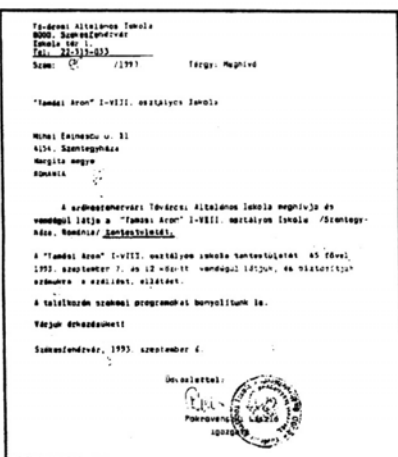
A bíráló cikk írói egy ígéretre hivatkoztak, meg nem erősítve, hogy kitől és mikor hallották azt a gyermekek. Ezzel ellentétben a pontosság kedvéért közöljük a székesfehérváriak meghívó levelének másolatát, amelyekből kitűnik, hogy a Tamási Áron általános iskola tantestületének szólnak. Ez a tény: a többi tekinthető akár üres szóbeszédnek is bizonyíték híján.

„Vagy talán a család és iskola meghitt kapcsolatát emlegetve az állandó kocolódásra, vádaskodásra gondoltak? Ne feledjék, hogy az alaptalan vádaskodás már rágalomnak számít!

Mi sem könnyebb, mint szemrehányásokkal közszöntené a tantestületet egy szeptemberi szál vi-rág helyett.

A cikk közlése előtt nem tartották érdemesnek a félreértést kizáró dialógust sem. Tehát nem elég azt hinni, hogy igazuk van, be is kell bizonyítani. A na-gyapák tanácsa talán ezúttal is szóba jöhet.

A Tamási Áron Iskola igazgatósága

Mit ér az ember, ha pedagógus?

Időnként megborzongatják az érdekelteket az efféle kérdések: Mit ér az ember, ha pedagógus? Évtizedek keserősége, fájdalma, avagy megbecsülése vár feleletet erre a kérdésre.

Míndezért nagy mértékben felelős rendszerünk, amely évtizedeken keresztül a presztizslajstromban talán valahová a végére sorolta a pedagógusokat.

Aztán a hiba keresése még a lakosság művelt, illetve félig művelt rétegeiből is fakadhat. Amíg egy orvos, mérnök elismerést esetleg „plusz” megbecsülést kap, addig a pedagógus ki van téve minden támadásnak, legyen az bárki részéről.

Vidékünkön a vezető értékmérő egyre inkább a „pénz” a „hatalom” és e két dimenzióban kézzelfogható sikeres élet nagy-nagy tisztelete.

Elég széles látókörű-e az a művelődéspolitikai, amely a kultúra munkásait — a pedagógusokat — csak szavakban ismeri el; és igazán kulturált-e az a nemzet, amely nehézségeiért még le is nézi őket?

Orbán Ilona tanítónő

Ismeretlen ismerősök

Városunk, mint annyi más hasonló sorsra ítélt kis helység, éli a mai idők nehéz napjait. Mindenki által ismert veszélyes jelenség, hogy a fiatalok száma egyre fogyatkozik. Ezzel egyidőben fogyatkozik a tehetséges művészi hajlamúak száma is. Mindennapi gondjaink közepette a megmaradt értékeinket sem vagyunk képesek megbecsülni. Ilyen körülmények között nem csoda, ha a közvetlen környezetünkben élő szerény és isteni ajándékát magába záró emberről — Szalfeter Józsefről nem tud a városunk legtöbb lakója (talán Poli néven ismertebb).

Művészeti iskolát nem végzett, de művészi tehetsége már elemista korában megmutakozott — speciális díjat szerzett Bukarestben és az idén októberben részt vesz Budapesten a művészek hetén és ez alkalommal kiállítja festményeit. Ez a budapesti meghívás nagy önbizalmat és munkakedvet adott Polinak. Így született meg egy csodálatra méltó festménysorozat, mely Istenben való hitét és a természet szépségeit ötvözi.

Szalfeter József tehetsége egyedi és ki tudja hány Szalfeter Józsefünk van, akinek nem adatott meg az a lehetőség, hogy feltárja tehetségét. Annak érdekében, hogy az ilyen és hasonló tehetségek ne kallódjanak el, úgy érzem tennünk kell valamit. Mindannyiunk kötelessége elsősorban figyelni egymásra, segíteni, bátorítani az induló tehetségeket.

Ha már valaki megteszi az első nehéz lépést, talán magabiztosabb lesz és megbírja a nehezebb utat.

Pálfi Judit

„Isten a vidám adakozót szereti” (2 Kor. 9,8)

A Szentegyházi Hírlap legutóbbi számában bemutatkozott a Szentkeresztbányai Caritas. Ebből nagyjából megismerhették a céljait és a tevékenységet egyaránt. Segélyakcióit teljesen az adományokból fedezi. Hála Istennek még mindig vannak, akik akarnak és van amiből adakozzanak erre a nemes, emberbaráti és keresztény célra.

Árpádházi Szent Erzsébet ünnepe (nov. 19.) és az ezt megelőző napon (nov. 18-án) szeretnénk egy gyűjtést szervezni a rászoruló személyek részére. Bárki, bármit adhat, mindent elfogadunk és megköszönünk: ptyókat és használt ruhaneműt, könyvet és bútor-darabokat, pénzt és alkatrészeket, dísz tárgyakat és... és egyszerűen MINDENT. LOMTALANÍTUNK, hogy az így egybegyűlt dolgokból, élelemből, pénzből segítsünk másoknak.

Míndkét nap a délutáni órákban indulunk és estig járunk. Aki segíteni akar és tud, kérjük, hogy adományát helyezze el a lépcsőház bejáratánál, illetve a kapunál.

Egy csengő fogja az utcán előre jelezni, hogy hol járunk, így lehetőség nyílik arra is, hogy adományát személyesen adja át.

A beosztás a következő:
November 18-án, délután 15,30 órakor indulunk és a következő sorrendben fogjuk az utcákat járni:

- Munkás utca
 - Mihai Eminescu utca
 - Hársfa utca
 - József Attila utca
- November 19-én szintén délután 15-30 órakor indulunk:
- Öntök utca
 - Fürdő utca
 - Gábor Áron utca
 - Kórház utca
 - Rákospatak
 - Délő

Előre is hálásan köszönjük adományait azok nevében is, akik az Önök jóvoltából segélyben részesültek és részesülni fognak.

A Szentkeresztbányai Caritas

FIGYELEM! A kolozsvári CARITAS a végét járja. Csak az te-gyen be pénzt, aki veszíteni akar.

mindentéle

- 1993. december 3-án vagy 4-én szépségversenyre hívja meg Szentegyháza fiatalságát a helyi rendőrség és a Bartók Béla Művelődési Ház. Az első három helyezett díja 90-70-50 ezer lej! Jelenkezni november 15-ig a Bartók Béla Művelődési Háznál Csiki János és Herczeg Ferenc igazgatóknál. A felkészítőket november 20-tól Svella Adél tartja. Sok sikert!
- Nyíró József-émléktáblát helyezett el a Haáz Rezső Kulturális Egyesület Székelyudvarhelyen azon az épületen, ahol a nagy székely író alkotott 1936-1941 között. Felemelő volt hallgatni Dávid Gyulát, amint az Uz Bence, Isten igájában. Az én népem, Madéfalvi veszedelem és sok más nagy mű alkotóját méltatta. A Kós Károly tervezte házon mindenképpen otthonra talált a Bodó Levente szobrászművész domborműve.
- November 29-én újból indul angol nyelvtanfolyam városunkban. Tartama öt hónap, mivel hosszú távon könnyebb „megemészteni” a sok új nyelvtani információt. Ez az értesítés azoknak a diákoknak is szól, akik helyhiány miatt nem tudnak beiratkozni a Gábor Áron Líceum Népi Egyetemére. Az érdeklődők Rusz Sándornál jelentkezzenek a helyi liceumban.
- A szentkeresztbányai templomban 1991. november 9-én kezdődött el az éjszakai engesztelő virrasztás. Ezt később minden hónap második péntekén megtartottuk és továbbra is szeretnénk megtartani. 1993. november 12-én (pénteken) lesz ennek az elindulásnak a harmadik évfordulója. Mindenkit szeretettel várunk, hogy közösen virrasztva, imádkozva engeszteljünk és ünnepeljünk.
- A Gellért Alapítvány számára a Magyar Máltai Szeretetszolgálat tehérgépkocsiján megérkeztek az ágybetétek, szivacsmatracok a szelterszi menedékház javára. Ugyanekkor a Szentegyházi Hírlap megsegítésére érkezett 20.000 ív papír, amit a Gyermekfilharmónia Alapítvány pályázott meg a budapesti PAPIRKER-től. Ez a papírmennyiség két évre biztosítja lapunk megjelenését. Hálásan köszönjük az adományt Süli Györgyné osztályvezetőnek, a szállítást pedig Tamás Vince barátunknak!
- **Üzemi hírek távirati stílusban**
— október 8-án igazgatócserére került sor;
— az új igazgató, Orbán Imre ideiglenesen vállalta a funkciót;
— a munkások egy részét elbocsátják, másikat visszahívják felváltva; cserével oldják meg a foglalkoztatást;
— jelenleg részleges kapacitással működik a régi öntöde, az esztergaműhely, valamint a kohó;
— perspektíva? — novemberben tervezik egy vonal beindítását az új öntödében; a feldolgozásnál növekedés lehet;
— bármelyik percben kikapcsolhatják az áramot (az adósságok miatt) és pénz még mindig nincs, csak pénzzel tartozó nagyüzemek.
- Lapunk az Infopress Rt. támogatásával jelenik meg.

Nyugodtjas sarok

Ezúttal Cseke Áronnak adjuk át a szót:

— 1922-ben születtem Gyepesben, egy szegény földműves családban. Lévén nagy szegénység csak négy elemi osztályt végeztem el, mert odahaza édesapámnak kellett segítsék. 19 éves koromban vittek katonának. Székelyudvarhelyre vonultam be a 34-es határvasút udvarhelyi zászlóaljához.

Innen kezdődik az én nehéz, szomorú, fájdalmas, ifjú életem. Ha olvasom a Hargita Népé-ben a „Fogságom története” cikksorozatát, az én életem idevágó szakasza újra leperreg előttem filmszerűen. Én Szentléleken estem fogságba, 1944. szeptember 13-án. Innen kezdődött a kálváriánk. Gyalogolás, éhség, szomjúság. Visszakísérték az oroszok Udvarhelyre, újból Szentlélekre, ahonnan gyorsított lépésben Szászrégenbe gyalogolt a fogolyment, étlen, szomjan. Az útszéli fákról lehullott gyümölcsöt ettük. Innen ismét Udvarhelyre, majd keresztül a Hargitán (nagyerdőn) Csikszerezdába. Végül Brassóban egy hónapig drótkerítést csináltunk az utánunk jövő fogolytömegeknek. Innen Focsaniba, ahol bevagoniroztak. 10 napig tartott az út a Bug folyó mellett levő Nikolájev városig. Itt voltam három évig, télen romeltakarítással foglalkoztunk, bizony sokszor 40 fokos hidegben, nyáron pedig kitétek a kolhozba. Három hétig vizet sem ittam, mert nagyon fertőző volt a foglyoknak hozott víz. Tömegesen haltak meg a társaim. Én minden nap három cső törökbúzáat ettem meg sülvé. Vérengző partizánok őriztek, akik nem fogytak ki a rafinált kegyetlenségekből. 1947. szeptember 19-én szabadultunk. Visszahoztak Focsaniba. Ennyi volt a fiatal életem 1943. októbertől 1947. szeptember 19-ig.

B.G.: — Családi helyzeted?

Cs.A. — 26 éves koromban nősültem, van két lányom, két fiam (ikrek), kilenc unokám és egy dédunokám. Feleségem Rebeka szintén gyepesi.

B.G. — Hogy folyt az életed itt a gyárban?

Cs.A. — Mire hazajöttem már édesanyám meghalt. A nővéremhez mentem. 1951-ben megkezdődött a kollektivizálás, 40 családot irtak be, de már 1953-ban az egész falut bekényszerítették. Én akkor feljöttem Szentkeresztbányára, a gyárba, ahol az öntödébe alkalmaztak, mint szakképzetlen munkást.

Az üzem gazdasági udvarát vettem át, hozzám tartozott 15 pár ló és 15 dolgozó. Az üzemnek 62 hektár területe volt, amely kaszálókból és egy kevés szántóterületből állott (beleértve az üzemet is). Szép disznóállománya is volt az üzemnek (15-40 darab évenként). Ezek az üzemi étkezédt látták el hússal. Közben sok nehézség adódott (kaszálás, krumplitermesztés, sőt, a vége felé juhnyájunk volt és baromfiudvar is). Tehát volt gond elég. Az igazgatóság és az adminisztrációs főnök Ravasz Zoltán mindig a segítségemre volt. Nagyban hálás vagyok ezért nekik...

B.G. — Tudjuk, szabadidejében sokat segíti a református és unitárius egyházakat, mivel ért a közműves szakmához. S közben sokat segít nénjének Gyepesben. Jó egészséget kívánok neked és családnak.

Bodó Gáspár

Szerkesztik
Haáz Sándor
Szabó Klára
Nagy Eszter
Fejlesztő Bodó Levente
Rajzok Bodó Levente

Szerkesztőség
Városi Könyvtár
Republicii 24.
RO 4154 Vlahita
Készült az Infopress-nél

Ez nem ár,
habár a lap előállításához
az Alapítványra vár.

40 lej

LOGIKA

Hét helyes megfejtés érkezett szerkesztőségünkbe, mind a heten észrevették, hogy sajnálatos nyomdahiába miatt a lóugrásos négyzetek száma csak 9. Úgyesen 12-re egészítették, így kijött a lóugrás.

A pénzek esetében: a 20 filléresből kellett a dupla.

A sorshúzás Szatmári Judit marosvásárhelyi megfejtőnknek kedvezett. Következő díjunk — 500 lej — a november 20-ig beküldött helyes megfejtés jutalma lesz.

7. Ha helyes válaszokat adtok a meghatározásokra (ebben segítenek az előre beírt betűk), akkor a vízszintes sorban egy — a hegyi patakok mentén és folyók partján nyíló évelő növények nevét kapjátok.

1. Szenczei László regényalak.

2. Észak-Amerikából származó nálunk is honos fa.

3. Megközelítően felbecsül, felmér.

4. A tévével rokon állat.

5. Gondolkodásmód.

6. Okmány.

7. Macskamedvek.

8. Bejárat.

2. Van 10 ember, kilencen a tömbház ötödik, egyik pedig a tizedik emeleten lakik.

— Beszállnak a liftbe.
A 9 ember kiszáll az ötödik emeleten. A tizedik is kénytelen kiszállni, bár a lift jól működik, gyalog megy fel a tizedikre.

Miért nem ment tovább lifttel?

A	L	A	K
K	A	K	A
A	N	T	P
A	C	S	A
A	L	A	T
A	A	C	A
	C	G	N
	C	I	D
	O	K	A
A	L	A	K